

Viite

Asia

**SEUT 260 ARTIKLAN 3 KOHTAA KOSKEVASTA OIKEUSKÄYTÄNNÖSTÄ;
KIINTEÄMÄÄRÄISEN HYVITYKSEN MÄÄRÄÄMINEN**

EU-tuomioistuin on linjannut viimeaikaisessa oikeuskäytännössään direktiivin täytäntöönpanon viivästymistilanteissa sovellettavan SEUT 260 artiklan 3 kohdan tulkintaa erityisesti kiinteämääräisen hyvityksen määräämisen osalta.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 260 artiklan 3 kohdassa määrätään menettelystä, jota noudatetaan komission nostaessa jäsenvaltiota vastaan sellaisen rikkomuskanteen, jonka perusteena on direktiivin täytäntöönpanon viivästyminen. Menettely soveltuu vain lainsäätämisyjärjestyksessä annettujen direktiivien ollessa kyseessä.

Kyseisen määräyksen mukaan komissio voi tällaisen kanteen nostaessaan ilmoittaa samalla sen kiinteämääräisen hyvityksen tai uhkasakon määrän, joka jäsenvaltion olisi sen käsityksen mukaan suoritettava.¹ Unionin tuomioistuin voi määrätä asianomaisen jäsenvaltion suorittamaan hyvityksen tai uhkasakon komission ilmoittaman määrän rajoissa. Tämä Lissabonin sopimuksella käyttöön otettu mahdollisuus poikkeaa muissa tilanteissa noudatettavasta menettelystä, jossa unionin tuomioistuimen on ensin todettava rikkomus, minkä jälkeen rahamääräisiä seuraamuksia on vaadittava uudessa, erillisessä rikkomusmenettelyssä.

Komissio ilmoitti vuonna 2017 antamassaan tiedonannossa ”EU:n lainsäädäntö: parempiin tuloksiin soveltamista parantamalla”² muuttavansa aiempaa käytäntöään siten, että pyytäisi jatkossa järjestelmällisesti tuomioistuinta määräämään sekä kiinteämääräisen hyvityksen että uhkasakon SEUT 260 artiklan 3 kohtaa sovellettaessa. Näin ollen tapauksissa, joissa jäsenvaltio korjaa rikkomisen saattamalla direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä oikeudenkäynnin aikana, komissio ei enää peruisi kannettaan pelkästään tästä syystä.

Unionin tuomioistuin on viime aikoina antanut SEUT 260 artiklan 3 kohdan tulkintaa linjaavia tuomioita asioissa, joissa komissio on noudattanut uutta lähestymistapaa (asiat C-549/18, *komissio v. Romania*; C-550/18, *komissio v. Irlanti* ja C-628/18, *komissio v. Slovenia*). Seuraavassa nostetaan tästä oikeuskäytännöstä esiin eräitä keskeisiä huomioita.

- Jäsenvaltioilla on velvollisuus toimittaa riittävän selvät ja täsmälliset tiedot direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteistä. Kunkin säännöksen osalta on ilmoitettava, millä kansallisilla

¹ Ne perusteet, joiden mukaan komissio arvioi seuraamuksen suuruutta, ilmenevät sen antamista tiedonannoista ”EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan soveltamisesta” (EUVL C 126, 7.6.2007), ”Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 260 artiklan 3 kohdan soveltaminen” (EUVL C 12, 15.1.2011) sekä ”Komission tiedonanto – Komission Euroopan unionin tuomioistuimelle rikkomusmenettelyn yhteydessä ehdottamien kiinteämääräisten hyvitysten ja uhkasakkojen laskennassa käytettävien tietojen päivittäminen” (EUVL C 309, 13.9.2019).

² EUVL C 18, 19.1.2017.

säännöksillä kyseinen säännös on pantu täytäntöön (esimerkiksi vastaavuustaulukon avulla). Jo pelkästään tämän velvollisuuden laiminlyönti voi johtaa rikkomusmenettelyyn.

- SEUT 260 artiklan 3 kohdan perusteella vireille pannussa oikeudenkäynnissä on kyse vain siitä, onko em. tiedot sisältävä täytäntöönpanoilmoitus tehty ajoissa. Määräystä sovelletaan sekä silloin, kun jäsenvaltio ei ole lainkaan ilmoittanut direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteistä, että silloin, kun tällaisista toimenpiteistä on ilmoitettu vain osittain. Unionin tuomioistuimen tehtävänä ei kuitenkaan ole tutkia tämän menettelyn puitteissa, taataanko ilmoitetuilla kansallisilla toimenpiteillä asianomaisen direktiivin sisällöllisesti asianmukainen täytäntöönpano.
- Unionin tuomioistuin on vahvistanut komission tulkinnan, jonka mukaan jäsenvaltio voidaan määrätä maksamaan kiinteämääräistä hyvitystä, vaikka täytäntöönpano saatettaisiin täydelliseksi tuomioistuinprosessin aikana.
- Arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se oli perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä.
- Kiinteämääräisen hyvityksen suuruutta arvioitaessa merkityksellisiin tekijöihin kuuluvat todetun laiminlyönnin vakavuus, rikkomuksen kesto sekä kyseessä olevan jäsenvaltion maksukyky.
 - Rikkomuksen keston katsotaan alkavan kyseessä olevassa direktiivissä täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymispäivänä ja päättyvän, kun notifikaatio saatetaan täydelliseksi.
 - Laiminlyönnin vakavuuden osalta edellä mainituissa tuomioissa rikkomuksesta teki vakavamman mm. se, että jäsenvaltio ei perustellun lausunnon määräpäivään mennessä ole tehnyt edes osittaista täytäntöönpanoilmoitusta sekä kyseessä olevan direktiivin merkittävyys julkisten ja yksityisten intressien kannalta. Lieventävänä seikkana puolestaan otettiin huomioon mm. se, että kyseisen jäsenvaltion olosuhteisiin liittyvistä syistä viivästyksen käytännön vaikutukset jäivät melko vähäisiksi.
 - Jäsenvaltion maksukyvyn osalta on otettava huomioon kyseisen jäsenvaltion bruttokansantuotteen (BKT) viimeaikainen kehitys sellaisena kuin se on ajankohtana, jolloin unionin tuomioistuin tutkii asian tosiseikat.
- Liian myöhään tapahtunutta täytäntöönpanoa ei voida perustella jäsenvaltion sisäisen oikeusjärjestyksen mukaisilla käytännöillä tai tilanteilla taikka teknisillä vaikeuksilla.
- Huomionarvoista on, että komissio on näyttää etenevän viivästysasioissa aiempaa nopeammin. Esimerkiksi em. asiassa C-628/18, *komissio v. Slovenia*, direktiivin täytäntöönpanolle säädetty määräaika kului umpeen heinäkuussa 2017 ja komissio nosti rikkomuskanteen lokakuussa 2018. Täytäntöönpanoilmoitus saatettiin täydelliseksi joulukuussa 2018, jolloin viivästyksen kestoksi muodostui 17 kk.

Jäsenvaltion maksettavaksi määrättyjen kiinteämääräisten hyvitysten suuruudet em. asioissa olivat 750 000 € (Slovenia), 2 000 000 € (Irlanti) ja 3 000 000 € (Romania).

Asiasanat	Unionin tuomioistuin
Hoitaa	UM
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TEM, VM, VNK, VTV, YM
